

Parlamentul
Republicii Moldova

VB nr. 232

28 noiembrie 2018

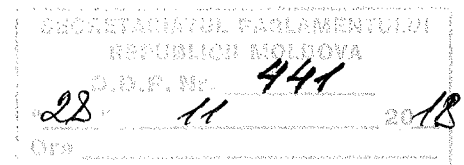
Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroului Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În temeiul art. 73 din Constituția Republicii Moldova și prevederile art. 47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de lege privind moratoriul asupra vânzării, privatizării și/sau concesiunii proprietăților publice.

Anexă:

1. Proiectul de lege.
2. Nota informativă.

Deputații în Parlament:

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

**privind moratoriul asupra vânzării, privatizării
și/sau concesionării proprietăților publice**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articolul I. – Se instituie moratoriul asupra vânzării, privatizării și/sau concesionării întreprinderilor de stat, acțiunilor societăților pe acțiuni cu capital majoritar de stat și altor bunuri proprietate publică, pentru o perioadă de 6 luni.

Articolul II. – Guvernul și Agenția Proprietăți Publice suspendă toate negocierile și acțiunile întreprinse în vederea înstrăinării proprietății publice specificate la articolul I.

Articolul III. – Prezenta lege intră în vigoare la data adoptării.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul de lege privind moratoriul asupra vânzării, privatizării și/sau concesionării proprietăților publice.

Prezentul proiect de lege este propus cu scopul preîntâmpinării privatizării și/sau concesionării proprietăților publice și contracararea delapidărilor banilor publici în perioada electorală.

Funcționarea moratoriului va constitui un factor favorizant pentru o analiză mai profundă a impactului privatizării și a riscurilor privatizărilor pe viitor: diminuarea veniturilor la buget, deposedare de avere, atacurilor raider, spălarea de bani, dăruirea bunurilor de stat.

Proiectul de lege urmărește, în primul rând, acordarea Guvernului unei perioade de timp pentru stabilirea exactă a mecanismului de vânzare, privatizare și/sau concesionare a proprietății publice cu prezentarea Parlamentului a listei obiectivelor pasibile de privatizare, dar și o analiză de rigoare a programelor de dezvoltare, care să conțină indicatori clari și măsurabili de evaluare a rezultatelor acțiunilor care sunt întreprinse pentru toate domeniile. Să fie clar că organele de resort dispun de o viziune clară a dezvoltării sau lichidării a întreprinderilor de stat

Republica Moldova în anul 2018 a continuat să se confrunte cu un declin economic. Nu e de mirare, că întreprinderile de stat din 1992 s-au confruntat cu mai multe probleme. Printre acestea se numără imprevizibilitatea legislativă, lipsa de competitivitate, lipsa de tehnologii, pachete de privatizare îngreunate de prevederi cu caracter social, incompetența sau reaua credința a celor care au ales metodele de vânzare, inacțiunile Guvernului Republicii Moldova, lipsa eficacității și oportunității acțiunilor întreprinse de către responsabili de gestionarea Patrimoniului Public. Măsurile întreprinse pe parcursul anilor 1992-2018 de factorii decizionali în vedere implementării cerințelor și recomandărilor de audit dispuse de Curtea de Conturi nu au fost suficiente, punctuale și cuprinzătoare. Respectiv, nu au contribuit la redresarea situației defectuoase atestate.

Chiar dacă autoritățile au efectuat privatizarea masivă a patrimoniului de stat, fiind lăudate pentru deetățizare de către instituțiile internaționale, acest lucru nu s-a resimțit în economia națională.

Conform informației prezentate de Agenția Proprietății Publice în perioada 1993-1995 contra bonuri patrimoniale au fost privatizate 1065 de obiecte patrimoniului de stat. Privatizarea cu bonuri patrimoniale presupunea că fiecare cetățean obține bonuri pe care-i investește în capitalul social al oricărei întreprinderi. Marea majoritate a oamenilor și-au pus speranța că imediat după privatizare vor obține dividende, care le vor asigura o viață cât de cit decentă, dar au rămas cu o iluzie de echitate socială, populism și așteptări în zadar.

Privatizarea obiectelor la licitații "cu strigare" contra mijloace bănești, în perioada anilor 1995-2000 a constituit 380 de obiecte, 2000-2017 – 196 bunuri de stat. Lista societăților comerciale, în care cota-parte a statului a fost înstrăinată prin intermediul

Bursei de Valori, în perioada anilor 1997-2017 este de 769 de bunuri. Lista inițială a bunurilor expuse la privatizare în 2018 era alcătuită din 19 entități.

Astfel, la moment, lista obiectelor patrimoniului de stat privatizate este alcătuită aproximativ din 2429 de entități.

Analiza efectuată demonstrează, că politicile ale Guvernului (Ministerului Economiei, Agenției Proprietății Publice) sunt și erau axate preponderent pe unul din obiectivele principale și anume – **impulsionarea procesului de privatizare.**

Totodată putem spune, că privatizarea a fost una din cele mai netransparente programe în Republica Moldova , atît din punctual de vedere al fundamentării , asumării unui quantum prestabilit al privatizării, cît și în ceea ce privește rezultatele . Nu există o analiză exhaustivă și care să fie publică – rata de succes după analizarea fiecăreia dintre privatizări.

Privatizarea companiilor pe criterii de scădere a presiunii la bugetul de stat a adus la creșterea numărului de falimente. Impunerea clauzelor sociale în contractele de privatizare nu a dus la asigurarea protecției sociale dorite, ca consecință mii de șomeri. Lipsa de competitivitate, în cazul companiilor cu un investitor strategic, a condus la diminuare veniturilor obținute din activitatea de privatizare. Din 1992 sute de întreprinderi cu producții record și mii de salariați au fost privatizate. Dacă în cazul unora privatizarea a fost un succes, în cazul multora privatizarea a însemnat devalizare, hale industriale tăiate și vîndute la fier vechi și distrugerea completă.

Dezvoltare slabă a pieței de capital și implicit slabă atragere a investițiilor străini a fost în mare parte rezultat al metodelor alese de privatizare, dar și lipsa de atractivitate a companiilor (companii cu volum foarte mare de datorii). Perioada lungă de aplicare și desfășurare a procesului de privatizare a generat obiective ratate și în final ineficiența sistemului.

Situația în sectorul financiar-bancar, care este supus riscurilor, nu **poate garanta eficiența, responsabilitate, transparența procesului de privatizare.**

Expunerea la vînzare, privatizare și/sau concesionare a întreprinderilor de stat , pachetelor de acțiuni ale statului din societățile pe acțiuni și altor bunuri în special de interes național, necesită o abordare mai profundă și complexă ,cu argumente economice pentru fiecare entitate. O nouă privatizare de „succes” nu poate fi în prezent, în perioadă de criză, deși avem companii care se îngroapă în noroi de pe o zi pe alta.

Adoptarea acestui proiect de lege este determinată de necesitatea stabilirii criteriilor de prioritizare a Patrimoniului Public. Lipsa unor reglementări unice cu privire la modul de determinare a obiectelor supuse vînzării, privatizării și/sau concesionării , deoarece în lista obiectelor sunt întreprinderi cu importanța națională, profitabile , etc. În condiții create în sectorul economic, astăzi întreprinderile sunt vîndute la preț redus. „ Eficientizarea economiei” țării din 1992 în curînd va duce la dispariția produselor moldovenești în Republica Moldova și pierderea pârghiilor în situație de criză . Țara este vîndută , pentru a închide „găuri bugetare”, șterge datoriile, împrumutate de la FMI, Bruxelles și Banca Mondială.

În ce perioada vindem proprietatea de stat ? În haosul financiar și economic în care a fost aruncată Republica Moldova, când Banca Națională rămâne fără conducerea, șefii CNA, CNI, PG nu mai sunt independenți deloc în deciziile sale, situația foarte gravă în economie. Pentru ce vindem ? Când conform Raportului anual asupra administrării resurselor financiare publice și patrimoniului public în perioada octombrie 2017-septembrie 2018, Curtea de Conturi a remis organelor de drept materialele privind 13 misiuni de audit cu suspiciuni de fraudă, acestea referindu-se în special la:

- Achiziționarea echipamentelor care nu corespund integral specificului activității entității.
- Majorarea nejustificată a costurilor lucrărilor de renovare și reconstrucție a edificiilor față de prețurile contractate inițial.
- Contractarea și achiziționarea a bunurilor
- Lipsa planificării sau executarea neconformă a achizițiilor publice
- Neasigurarea transparenței la darea în arendă a proprietății publice
- Darea în arenda terenurilor proprietate publică pentru executarea construcțiilor (în special blocurilor de locuințe, proprietarul neasigurându-și valorificarea dreptului de proprietate la expirarea termenului de arendă, etc.

Circumstanțele expuse au fost condiționate de managementul defectuos, precum și de neimplementarea controlului intern în entitățile publice. Deficiențele identificate asupra situațiilor financiare în mai multe ministere sunt, conform raportului Curții de Conturi, **semnificative și permanente**.

Lipsa datelor justificative pentru unele cheltuieli și raportarea financiară nefidelă sunt caracteristici care pot determina **indici de fraudă**.

Auditul situațiilor financiare consolidate ale Ministerului Finanțelor a constatat limitarea auditului în obținerea probelor adecvate și suficiente în condițiile de imposibilitate a confirmării valorilor juste ale patrimoniului public în valoare de 463,9 mln.lei. În acest sens, politica contabilă care urmează a fi aplicată la nivel de aparat și instituții de subordine nu prevede expres metode și procedee de evaluare a imobilelor și terenurilor, iar cadrul normativ național aferent evaluării bunurilor domeniului public și celui privat al statului nu oferă criterii uniforme de stabilire a valorii efective a acestora.

Auditul Ministerului Economiei, responsabil de privatizare obiectivelor patrimoniului de stat a constatat:

- contabilizarea necorespunzătoare a valorii cotei statului în capitalul social, societăților pe acțiuni și instituțiilor publice din subordine.

Astfel :

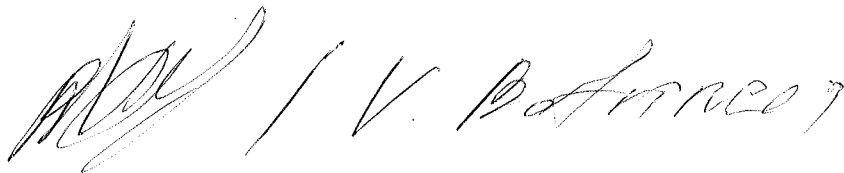
- valoarea acțiunilor fiind diminuată cu 2677,5 mln. lei.
- investițiilor capitale în curs de execuție, fiind constatată diminuarea valorii acestora cu 1 304,9 mln. lei, în condițiile unei inventarieri formale.
- contabilizării necorespunzătoare a mijloacelor fixe în valoare de 37,0 mln. lei.

Neimplementarea, respectiv, neajustarea în cadrul ministerului și instituțiilor din subordine a unui sistem de management financiar și control viabil, funcțional, a

generat în cumul de deficiențe în gestiunea proceselor operaționale, care implică neconformitatea activității instituției cu legile și reglementările în vigoare. Gestionarea ineficientă a patrimoniului din gestiune nu poate garanta privatizarea legală și transparentă, mai ales în perioada electorală.

Având în vedere cele menționate, reiterăm faptul că în condițiile actuale, este absolut necesar să evaluăm obiectiv, transparent, sistematic și responsabil rezultatele privatizării și planul acțiunilor pe viitor.

În final, solicităm susținerea proiectului de lege menționat și aprobarea acestuia în regim de urgență. Mai mult ca atât, acest proiect nu solicită alocarea de mijloace financiare suplimentare.

V. B. Anco